

749

Besluit van 28 september 1994 tot wijziging van het Reglement Dienst Buitenlandse Zaken in verband met de intrekking van het Arbeidsovereenkomstenbesluit

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Buitenlandse Zaken van 28 juli 1994, nr. HDBZ/AB-U749/94, Hoofddirectie Dienst Buitenlandse Zaken, Bureau Arbeidsverhoudingen en Beleidsprojecten;

Gelet op de artikelen 125, eerste lid en 134, eerste lid, van de Ambtenarenwet;

De Raad van State gehoord (advies van 13 september 1994, no. W02.94.0485);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Buitenlandse Zaken van 22 september 1994, nr. HDBZ/AB-908/94, Hoofddirectie Dienst Buitenlandse Zaken, Bureau Arbeidsverhoudingen en Beleidsprojecten;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het Reglement Dienst Buitenlandse Zaken¹ wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel d worden de woorden «door, namens of met machtiging van» vervangen door: door of namens.
2. Onderdeel f vervalt; de onderdelen g tot en met j worden vernummerd tot f tot en met i.

B

In artikel 5, tweede lid, onderdeel b, vervalt de zinsnede «hier te lande of», en worden de woorden «door, namens of met machtiging van» vervangen door: door of namens.

C

Artikel 8 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervallen de onderdelen c en d, wordt onderdeel «e» vernummerd tot d, en wordt een nieuw onderdeel c toegevoegd, luidend:
 - c. tijdelijke ambtenaren van de DBZ in de zin van artikel 17, eerste lid, onder c, in de gevallen bedoeld in artikel 113a, vijfde lid;
2. Aan het eerste lid wordt een nieuw onderdeel e toegevoegd, luidend:
 - e. anderen dan de onder a tot en met d genoemden die door of namens Onze Minister tijdelijk bij het departement zijn tewerkgesteld.
3. In het tweede lid worden de onderdelen b, c en d vernummerd tot c, d en e, en wordt een nieuw onderdeel b toegevoegd, luidend:
 - b. tijdelijke ambtenaren van de DBZ in de zin van artikel 17, eerste lid, onder c;
4. In het tweede lid, onderdeel c, worden de woorden «door, namens of met machtiging van» vervangen door: door of namens.
5. Het derde lid komt als volgt te luiden:
 3. Bij de vertegenwoordigingen van het Koninkrijk in het buitenland kunnen voorts ter verdere verwezenlijking van de in artikel 6 genoemde taak
 - a. in overeenstemming met Onze Minister worden gedetacheerd ambtenaren van een ander ministerie, wier detachering geschiedt door Onze Minister, hoofd van het betrokken ministerie;
 - b. werknemers, bedoeld in artikel 114, vierde lid, werkzaam zijn.
6. In het achtste lid wordt «derde lid» vervangen door: derde lid, onder a,.

D

In artikel 11, derde lid, wordt «in het buitenland geplaatste ambtenaar van de DBZ» vervangen door: in het buitenland geplaatste overplaatsbare ambtenaar van de DBZ.

E

Artikel 13 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt na «Onze Minister draagt» een komma ingevoegd en vervalt «en b» en wordt na «in het buitenland» de zinsnede toegevoegd: alsmede degenen, bedoeld onder b van dat lid,.
2. In het tweede lid vervalt de zinsnede «en op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht in dienst genomen werknemers».

F

Artikel 16 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt de punt aan het eind van onderdeel b gewijzigd in een puntkomma en wordt een onderdeel c toegevoegd, luidend:
 - c. op tijdelijke ambtenaren van de DBZ voorts hoofdstuk XVIIA van toepassing is.
2. In het derde lid vervalt «alle».

G

Het opschrift van hoofdstuk IV komt te luiden: Hoofdstuk IV. Overplaatsbare, niet-overplaatsbare en tijdelijke ambtenaren van de DBZ.

Artikel 17 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder b, wordt de punt gewijzigd in een puntkomma en wordt een onderdeel c toegevoegd, luidend:

c. tijdelijke ambtenaren van de DBZ, zijnde ambtenaren van de DBZ die hier te lande voor een bepaalde periode zijn aangesteld om tijdelijk te worden toegevoegd aan één van de vertegenwoordigingen van het Koninkrijk in het buitenland.

2. Het tweede lid komt te luiden:

2. Of een ambtenaar van de DBZ een overplaatsbaar, een niet-overplaatsbaar dan wel een tijdelijk ambtenaar van de DBZ is, blijkt uit de akte van aanstelling.

3. Het derde lid komt te luiden:

3. Onze Minister bepaalt of een functie wordt vervuld door een overplaatsbaar, niet-overplaatsbaar dan wel tijdelijk ambtenaar van de DBZ. Onze Minister kan ter zake nadere regelen stellen.

4. Het vierde lid vervalt.

I

Na Hoofdstuk XVII wordt een nieuw Hoofdstuk XVIIA toegevoegd, luidend:

HOOFDSTUK XVIIA. TIJDELIJKE AMBTENAREN VAN DE DBZ

Artikel 113a. Tijdelijke ambtenaren van de DBZ

1. Naast de in het eerste lid, aanhef en onder c, van artikel 16 van toepassing verklaarde bepalingen van dit reglement, zijn op tijdelijke ambtenaren van de DBZ van overeenkomstige toepassing de artikelen 18, vierde lid, onder b, 19, eerste lid, 25, 26, 27, 28, 30, tiende lid, 33 en 45, alsmede de hoofdstukken IX tot en met XVI, met dien verstande dat

a. in afwijking van artikel 48, eerste lid, de salarisschaal welke voor de tijdelijke ambtenaren van de DBZ zal gelden wordt vastgesteld met overeenkomstige toepassing van het BBRA 1984;

b. telkens voor «overplaatsbaar ambtenaar» dient te worden gelezen: tijdelijk ambtenaar;

c. telkens voor «waar ook ter wereld» dient te worden gelezen: het gebied waarin de desbetreffende vertegenwoordiging van het Koninkrijk in het buitenland is gevestigd;

d. in artikel 98, eerste lid, voor «overtolligheid» dient te worden gelezen: opheffing van zijn functie dan wel wegens overtolligheid.

2. Aanstelling van de tijdelijke ambtenaar van de DBZ geschiedt in tijdelijke dienst voor een bepaalde duur; deze duur is ten hoogste een periode van vier jaren.

3. Het dienstverband eindigt na het verstrijken van de in het tweede lid bedoelde duur.

4. Na het verstrijken van de in het tweede lid bedoelde duur kan, indien het belang van de dienst daarmede wordt gediend, een nieuwe aanstelling op grond van dat lid worden verleend.

5. In bijzondere gevallen kan een tijdelijk ambtenaar van de DBZ, voorafgaande aan zijn uitzending dan wel na beëindiging van de uitzending, tijdelijk worden belast met werkzaamheden op het departement.

J

Het opschrift van hoofdstuk XVIII komt te luiden: Hoofdstuk XVIII. Plaatselijke indienstneming op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht van werknemers voor werkzaamheden bij een vertegenwoordiging van het Koninkrijk in het buitenland.

K

In hoofdstuk XVIII vervalt de paragraafindeling.

L

Artikel 114 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt de zinsnede «hier te lande dan wel bij vertegenwoordigingen» vervangen door: bij een vertegenwoordiging.
2. In het tweede lid wordt «der vertegenwoordigingen» vervangen door: vertegenwoordiging, en vervalt de zinsnede «door een vanuit Nederland uit te zenden, dan wel».
3. Een vierde lid wordt toegevoegd, luidend:
4. Ter ondersteuning van een gedetacheerde ambtenaar als bedoeld in artikel 8, derde lid, onder a, kan door Onze Minister, hoofd van het betrokken ministerie, in overeenstemming met Onze Minister, aan het hoofd van een vertegenwoordiging van het Koninkrijk in het buitenland machtiging worden verleend tot het in dienst nemen van een werknemer op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht voor werkzaamheden bij die vertegenwoordiging. De in de vorige volzin bedoelde werknemers worden met betrekking tot hun dienstverrichtingen gelijkgesteld met degenen die tot de DBZ behoren. De bepalingen van dit reglement welke van toepassing zijn op werknemers behorende tot de DBZ, zijn op hen van overeenkomstige toepassing.

M

Artikel 116 wordt als volgt gewijzigd:

1. De tekst van onderdeel b wordt voorafgegaan door de zinsnede «indien artikel 114, eerste lid, van toepassing is:».
2. Onderdeel c wordt vernummerd tot onderdeel d.
3. Er wordt een nieuw onderdeel c toegevoegd, luidend:
 - c. indien artikel 114, vierde lid, van toepassing is: zich te gedragen naar de voorschriften en aanwijzingen welke hem door of namens Onze Minister, hoofd van het betrokken ministerie, worden gegeven, onverminderd het gestelde in artikel 12, eerste en tweede lid.

N

In artikel 117, eerste lid, vervalt de zinsnede «, behorende tot de Dienst Buitenlandse Zaken,» en wordt een derde lid toegevoegd, luidend:

3. De op de voet van artikel 114 indienstgenomen werknemer legt de in het eerste en tweede lid bedoelde eed of belofte alleen af, indien de door deze te vervullen functie zulks, naar het oordeel van het hoofd van de desbetreffende vertegenwoordiging van het Koninkrijk in het buitenland, wettigt.

O

In artikel 118, onderdeel h, vervalt de zinsnede «en van het AOB».

P

Artikel 119 vervalt.

Q

Artikel 120 vervalt.

R

Artikel 121 vervalt.

S

Artikel 122 vervalt.

T

Artikel 123 vervalt.

U

Artikel 124 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het opschrift komt te luiden: Toepasselijke bepalingen
2. In het eerste lid gaat de aanhef luiden: Naast de in artikel 16, derde lid, van toepassing verklaarde hoofdstukken van dit reglement,.
3. De onderdelen a en b worden vernummerd tot b en c; er wordt een nieuw onderdeel a toegevoegd, luidend:
 - a. zijn van toepassing de artikelen 1637g, 1637h, 1638f, 1638g, 1639l, eerste lid, 1639n, 1639o, eerste lid, 1639p, 1639q, 1639r, eerste, vijfde, zesde en zevende lid, 1639s, 1639t, 1639u, van het Burgerlijk Wetboek, alsmede.
4. Onderdeel b komt te luiden:
 - b. de in artikel 131 van dit reglement genoemde bepalingen en.
5. De tekst van onderdeel c wordt voorafgegaan door «zijn van overeenkomstige toepassing».
6. Aan de opsomming in onderdeel c wordt toegevoegd: artikel 26, eerste lid en tweede lid, eerste zinsdeel;.
7. In het tweede lid wordt de zinsnede «opgesomde artikelen van het AOB en van dit reglement» vervangen door: bedoelde bepalingen.

V

In artikel 125, eerste lid, vervalt de zinsnede «op de voet van artikel 124 in dienst genomen».

W

In artikel 126 vervalt de zinsnede «op de voet van artikel 124 in dienst genomen».

X

In artikel 128, eerste lid, vervalt de zinsnede «,bedoeld in artikel 124,».

Y

In artikel 130 vervalt in het eerste lid de zinsnede «bedoeld in artikel 124,», en vervalt in het vierde lid de zinsnede «in artikel 124 bedoelde».

Artikel 131 komt als volgt te luiden:

Artikel 131. Nadere regeling van de rechtspositie van plaatselijk indienstgenomen werknemers

1. Onze Minister stelt een regeling vast ter nadere bepaling van de rechtspositie van plaatselijk indienstgenomen werknemers.
2. De werknemer wordt, zo mogelijk vóór de indiensttreding, schriftelijk in kennis gesteld van de hoofdpunten van zijn rechtspositie; indien de werknemer de Nederlandse taal niet machtig is, geschiedt dit in een taal welke in het internationale verkeer ter plaatse gebruikelijk is.
3. De in het eerste lid bedoelde regeling heeft ten minste betrekking op:
 - indienstneming voor bepaalde of onbepaalde tijd, al dan niet met een proeftijd;
 - bedrijfsgeneeskundige begeleiding;
 - uitbetaling van het loon;
 - vervallen van het recht op loon;
 - betaling van loon tijdens ziekte;
 - aanspraken bij ontslag of overlijden tengevolge van ziekte ontstaan in en door de dienst;
 - zwangerschaps- en bevallingsverlof;
 - plichtsverzuim en disciplinaire straffen;
 - einde, beëindiging en opzegging van de arbeidsovereenkomst;
 - uitreiking van een getuigschrift;
 - uitkering na overlijden;
 - bekendstelling van regelingen waarin zijn rechtspositie is neergelegd, alsmede van wijzigingen daarin.

AA

Artikel 142 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid, onder a, worden de onderdelen 3° tot en met 7° vernummerd tot: 4° tot en met 8°.
2. In het tweede lid, onder a, wordt een nieuw onderdeel 3° toegevoegd, luidend:
 - 3° tijdelijke ambtenaren van de DBZ;
3. In het tweede lid, onder c, wordt «7°» vervangen door: 8°.
4. In het tweede lid, onder d, vervalt: «(Stb. 1931, 248)».

BB

Artikel 144 wordt als volgt gewijzigd:

1. De tekst in het eerste lid, onder a, ten 1°, wordt vervangen door: overplaatsbare, niet-overplaatsbare en tijdelijke ambtenaren van de DBZ;
2. In het eerste lid, onder a, worden de onderdelen 5° en 6° vernummerd tot: 6° en 7°, en wordt een nieuw onderdeel 5° toegevoegd, luidend:
 - 5° ingevolge artikel 114, vierde lid, bij een vertegenwoordiging van het Koninkrijk in het buitenland op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht indienstgenomen werknemers;
3. In het eerste lid, onder a, wordt in het nieuwe onderdeel 7° de verwijzing naar ten 5° vernummerd tot 6°.
4. In het eerste lid, onder b, wordt na «handeling» een komma toegevoegd, en de passage «als bedoeld in artikel 8, achtste lid» wordt vervangen door:
 - 1° als bedoeld in artikel 8, achtste lid,
 - 2° genomen ten aanzien van werknemers als bedoeld in artikel 114, vierde lid.

Artikel 145, eerste lid, onder b, wordt als volgt gewijzigd: de zinsnede «artikel 8, derde lid», wordt vervangen door: «artikel 8, derde lid, onder a».

ARTIKEL II. OVERIGE EN OVERGANGSBEPALINGEN

1. De in artikel I, onderdeel Z, bedoelde regeling omvat ten tijde van de inwerkingtreding van dit besluit de bepalingen overeenkomstig het Arbeidsovereenkomstenbesluit zoals dit luidde op 31 december 1994, voor zover die bepalingen van overeenkomstige toepassing werden verklaard in artikel 124, eerste lid, onder a, van het Reglement Dienst Buitenlandse Zaken zoals dat luidde vóór de inwerkingtreding van dit besluit. Daarbij is het gestelde in artikel 124, tweede lid, van dat reglement onverminderd van toepassing.

2. De in artikel 120 van het Reglement Dienst Buitenlandse Zaken, zoals dat luidde vóór de inwerkingtreding van dit besluit, bedoelde werknemers die voor een bepaalde periode in dienst genomen zijn, worden aangesteld als tijdelijke ambtenaren van de DBZ, bedoeld in artikel 113a. De datum waarop die aanstelling eindigt is de datum waarop de oorspronkelijke arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht zou eindigen.

3. Arbeidsovereenkomsten welke door, namens of in overeenstemming met Onze Minister zijn gesloten op de voet van artikel 124 van het Reglement Dienst Buitenlandse Zaken zoals dat luidde vóór de inwerkingtreding van dit besluit, worden geacht te zijn gesloten op de voet van dat reglement zoals dat luidt ingevolge dit besluit.

ARTIKEL III

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 1995, en werkt voor artikel I, onderdeel D, F, eerste lid, G, H, I, AA en BB, eerste lid, terug tot en met 1 november 1994.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 28 september 1994

Beatrix

De Minister van Buitenlandse Zaken,
H. A. F. M. O. van Mierlo

Uitgegeven de *zevenentwintigste* oktober 1994

De Minister van Justitie,
W. Sorgdrager

¹ Stb. 1986, 611, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 12 april 1994, Stb. 310

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt op grond van het bepaalde in artikel 25a, vijfde lid jo. vierde lid, onder b, van de Wet op de Raad van State

NOTA VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Algemeen

Het Reglement Dienst Buitenlandse Zaken (RDBZ) verwijst in een aantal gevallen naar bepalingen van het Arbeidsovereenkomstenbesluit (AOB). Het gaat daarbij om bepalingen betreffende de volgende categorieën op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht indienstgenomen werknemers, behorende tot de Dienst Buitenlandse Zaken (DBZ):

1. werknemers, in dienst genomen voor werkzaamheden in Nederland (artikel 119 van het RDBZ);
2. werknemers die na uitzending uit Nederland werkzaamheden verrichten bij een vertegenwoordiging van het Koninkrijk in het buitenland (artikel 120); en
3. werknemers die op een bepaalde vertegenwoordiging van het Koninkrijk in het buitenland in dienst zijn genomen voor werkzaamheden op die vertegenwoordiging (artikel 124).

Inmiddels is besloten het AOB per 1 januari 1995 in te trekken (Besluit van 24 februari 1993, houdende wijziging van het Algemeen Rijksambtenarenreglement, het Bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren 1984 en enige andere rechtspositionele regelingen in verband met het met de centrales van overheidspersoneel overeengekomen pakket arbeidsvoorwaarden- en werkgelegenheidsmaatregelen 1992 voor de sector rijk, Stb. 1993, 143). Dit heeft consequenties voor sommige categorieën werknemers, hetgeen hieronder zal worden toegelicht.

1. Werknemers, in dienst genomen voor werkzaamheden in Nederland

Het gaat om een beperkt aantal werknemers. Ingevolge artikel 119 van het RDBZ is op hen het AOB van overeenkomstige toepassing. Nu het AOB wordt ingetrokken, zal deze categorie werknemers niet meer voorkomen. De thans nog aanwezige werknemers zullen op grond van artikel 110 van het RDBZ een aanstelling krijgen als niet-overplaatsbaar ambtenaar van de DBZ; op hen is, ingevolge genoemde bepaling, nagenoeg het gehele Algemeen Rijksambtenarenreglement (ARAR) van overeenkomstige toepassing.

2. Werknemers die na uitzending uit Nederland werkzaamheden verrichten bij een vertegenwoordiging van het Koninkrijk in het buitenland

Deze categorie werknemers (artikel 120 van het RDBZ) kan in twee groepen worden onderscheiden, te weten degenen die in dienst werden genomen met het oogmerk van een langdurig dienstverband (a), dan wel met het oogmerk van een dienstverband voor een bepaalde tijd (b).

a. Tot enkele jaren geleden was het gebruikelijk, medewerkers die werden geworven om te worden uitgezonden ter vervulling van met name secretariële functies op een vertegenwoordiging van het Koninkrijk in het buitenland, op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht in dienst te nemen. Inmiddels is het beleid er op gericht om ingeval een langdurig dienstverband wordt beoogd, deze secretariële medewerkers een aanstelling te verlenen als overplaatsbaar ambtenaar van de DBZ op grond van artikel 18 van het RDBZ.

De intrekking van het AOB geeft derhalve voor deze categorie geen problemen.

b. In een aantal gevallen wordt nadrukkelijk een dienstverband voor een bepaalde duur beoogd.

Eenzijds gaat het daarbij om bijzondere situaties waarin personen

tijdelijk, voor een korte periode, worden aangesteld teneinde op een vertegenwoordiging van het Koninkrijk in het buitenland bepaalde werkzaamheden te verrichten, waarbij gedacht kan worden aan het opvangen van noodsituaties, het wegwerken van achterstanden in de administratie of op het archief en aan vervanging bij ziekte, alsmede aan werkzaamheden in het kader van bijzondere opdrachten.

Anderzijds gaat het daarbij om technische of specialistische functies die uitsluitend in het buitenland voorkomen. Daarbij kan met name worden gedacht aan de situatie waarin personen tijdelijk, voor een langere periode, technische werkzaamheden op een bepaalde vertegenwoordiging van het Koninkrijk in het buitenland vervullen, zoals het beheren van de technische installatie op sommige grote posten (airconditioning, stookinstallaties), alsmede aan zeer specialistische werkzaamheden die worden verricht in het kader van het sectorspecialistenprogramma. De desbetreffende functies kunnen vanwege het bijzondere karakter daarvan en de daaruit voortvloeiende bijzondere eisen die aan de te bekleden functies worden gesteld, niet worden bezet door lokale medewerkers of door overplaatsbare ambtenaren.

Intrekking van het AOB noopt er toe, dat in het RDBZ een voorziening wordt getroffen op grond waarvan het ook in de toekomst mogelijk blijft personen voor bovengenoemde werkzaamheden uit te zenden. Zoals hierna onder B zal worden toegelicht, is voor deze gevallen gekozen voor het creëren van de mogelijkheid van aanstelling tot tijdelijk ambtenaar van de DBZ.

3. Werknemers die op een bepaalde vertegenwoordiging van het Koninkrijk in het buitenland in dienst zijn genomen voor werkzaamheden op die vertegenwoordiging

Deze werknemers worden aangeduid als plaatselijk in het buitenland indienstgenomen werknemers, of als lokale werknemers. Zij hebben alle gemeen dat zij niet vanuit Nederland zijn uitgezonden, maar op de lokale arbeidsmarkt in het buitenland zijn geworven; zij keren weer naar die lokale arbeidsmarkt terug bij beëindiging van het dienstverband. Dit betekent evenwel niet, dat van een homogene groep kan worden gesproken; integendeel. Velen hebben de nationaliteit van het land waarin de desbetreffende vertegenwoordiging zich bevindt. Voor allen geldt, ongeacht hun nationaliteit, dat de lokale arbeidsvoorwaarden en sociale wetgeving niet kunnen worden genegeerd; in elk geval zal lokaal dwingend recht moeten worden geëerbiedigd.

Voor wat betreft degenen met de Nederlandse nationaliteit dient tevens in acht te worden genomen dat in de Algemene burgerlijke pensioenwet onderscheid wordt gemaakt tussen blijvend en niet-blijvend in den vreemde gevestigde Nederlanders. Voorts kan hun rechtspositie beïnvloed worden door bilaterale verdragen en EG-verordeningen. Vanwege bovengenoemde omstandigheden worden de rechtspositionele aspecten van de arbeidsverhouding met de lokale medewerkers overwegend beheerst door een mengvorm van het lokale, van land tot land verschillende, arbeidsrecht en sociaal recht, onderdelen van het RDBZ en Nederlandse sociale wetgeving, waarbij tevens internationaal-rechtelijke aspecten een rol spelen.

Daarmee onderscheidt deze categorie werknemers zich wezenlijk van degenen die op grond van het AOB in dienst werden genomen voor het verrichten van werkzaamheden in Nederland.

Het is dan ook onvermijdelijk, voor allen die lokaal in dienst zijn genomen, het dienstverband te blijven baseren op een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht. Nu het AOB wordt ingetrokken, zal in of

krachtens het RDBZ zelf het ter zake nodige moeten worden geregeld; verwijzing naar bepalingen van het AOB is immers niet meer mogelijk.

B. In het RDBZ te treffen voorzieningen

In het voorgaande is toegelicht dat vanwege de intrekking van het AOB de volgende voorzieningen in het RDBZ moeten worden getroffen.

1. Het creëren van een nieuwe categorie ambtenaren van de DBZ, te weten de tijdelijke ambtenaren van de DBZ die, na uitzending, werkzaamheden verrichten bij een vertegenwoordiging van het Koninkrijk in het buitenland

Deze tijdelijke ambtenaren van de DBZ komen in de plaats van de werknemers op arbeidsovereenkomst, bedoeld in artikel 120.

Zoals gemeld, blijft ook in de toekomst behoefte bestaan aan indienstneming voor een bepaalde tijd van personen die, na uitzending, tijdelijk werkzaam zullen zijn bij een vertegenwoordiging van het Koninkrijk in het buitenland. Het gaat daarbij met name om de volgende categorieën:

- personen die in dienst worden genomen voor het opvangen van noodsituaties of andere bijzondere situaties op een bepaalde vertegenwoordiging van het Koninkrijk in het buitenland;
- personen die voor een beperkt aantal jaren worden belast met het beheer van de technische installatie bij een bepaalde vertegenwoordiging van het Koninkrijk in het buitenland;
- personen die voor een bepaald aantal jaren als sectorspecialist worden toegevoegd aan een bepaalde vertegenwoordiging van het Koninkrijk in het buitenland.

Overwogen is, of er andere mogelijkheden zijn om hierin te voorzien, dan het creëren van de categorie van tijdelijke ambtenaren van de DBZ.

Allereerst dient daarbij te worden gedacht aan de mogelijkheid om de huidige praktijk, te weten indienstneming op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht, te bestendigen. In dat geval zou voor deze categorie het RDBZ zelf «een arbeidsovereenkomstenbesluit» moeten zijn.

Dit lijkt niet praktisch; bovendien zou dat haaks staan op de overwegingen die ten grondslag hebben gelegen aan het besluit tot intrekking van het AOB. De daarbij behorende nota van toelichting noemt in dit verband onder meer het volgende:

- in materieel opzicht komt het AOB grotendeels overeen met het ARAR;
- het onderhoud van het AOB vergt extra, lees overbodige, inspanning.

Het ligt dan ook voor de hand, voor onderhavige groep van personen, die allen vanuit Nederland tijdelijk worden uitgezonden, een voorziening in het RDBZ te treffen opdat ook hen een ambtelijke aanstelling kan worden geboden.

Daartoe is nagegaan, of de bestaande categorieën DBZ-ambtenaren, te weten de overplaatsbare ambtenaren van de DBZ (zie artikel 17 van het RDBZ, eerste lid, onder a) en de niet-overplaatsbare ambtenaren van de DBZ (zie artikel 17 van het RDBZ, eerste lid, onder b), toereikend zijn om personen voor een bepaalde tijd in dienst te nemen teneinde tijdelijk te worden uitgezonden.

Een aanstelling als niet-overplaatsbaar ambtenaar is daartoe ongeschikt, aangezien niet-overplaatsbare ambtenaren zijn aangesteld om hier te lande werkzaam te zijn. Weliswaar kan ook een niet-overplaatsbaar ambtenaar tijdelijk aan een post in het buitenland worden toegevoegd op grond van artikel 113 van het RDBZ, maar toepassing van deze bepaling

op de voor bepaalde tijd indienstgenomenen zou zeer gekunsteld, en daarom ongewenst, zijn.

Ook een aanstelling als overplaatsbaar ambtenaar is daartoe ongeschikt. Overplaatsbare ambtenaren worden immers aangesteld om overal ter wereld te worden geplaatst. Zij worden voor een loopbaan aan de voet geworven (zie de artikelen 20 tot en met 29) en voor hen geldt een systeem van periodieke functiewisseling (zie bijvoorbeeld de artikelen 30 tot en met 33).

Het openen van de mogelijkheid in artikel 18 tot ook een aanstelling als overplaatsbaar ambtenaar in tijdelijke dienst voor bepaalde tijd, zou zich niet verdragen met hetgeen ter zake van een overplaatsbaar ambtenaar van de DBZ is bepaald.

Dientengevolge resteert de mogelijkheid, een aparte categorie ambtenaren van de DBZ te creëren, de tijdelijke ambtenaren van de DBZ. Daarmee wordt de huidige, duidelijkheid biedende, situatie bestendig van het naast elkaar bestaan van overplaatsbare ambtenaren, niet-overplaatsbare ambtenaren, en de voor tijdelijke uitzending geworvenen, met dien verstande dat laatstgenoemden niet meer op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht in dienst worden genomen, maar een aanstelling als ambtenaar krijgen. Daarbij zal het dienstverband van degenen voor wie thans nog een arbeidsovereenkomst geldt, uiterlijk per de datum van intrekking van het AOB worden omgezet in een aanstelling als tijdelijk ambtenaar van de DBZ.

2. Het handhaven van een formele basis voor het kunnen blijven indienstnemen van lokale medewerkers voor werkzaamheden bij een vertegenwoordiging van het Koninkrijk in het buitenland

In artikel 134, eerste lid, van de Ambtenarenwet wordt voorgeschreven dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur bepalingen worden vastgesteld betreffende de gevallen waarin en de voorwaarden waaronder door of vanwege het Rijk indienstneming op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht kan plaats hebben.

Het RDBZ bevat zodanige bepalingen voor de categorie lokale medewerkers (artikelen 114 tot en met 118 en 124 tot en met 131). Zoals hierboven is toegelicht, blijft voor deze categorie ook in de toekomst de arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht de enige basis voor indienstneming. Dat betekent dat een voorziening moet worden getroffen voor het wegvallen van de bepalingen van het AOB waarnaar tot dusverre in de artikelen 118, onder h, en 124, eerste lid, onder a, van het RDBZ wordt verwezen.

In dit verband is het volgende in overweging genomen:

- Artikel 124, tweede lid, van het RDBZ bepaalt dat de op lokaal personeel betrekking hebbende bepalingen van het RDBZ en het AOB slechts van toepassing dan wel overeenkomstige toepassing zijn, voorzover zij niet strijdig zijn met plaatselijk geldend dwingend arbeidsrecht en voorzover zij, naar het oordeel van de Minister van Buitenlandse Zaken, voorzieningen van plaatselijk geldend recht niet te boven gaan; nadere regeling van de arbeidsverhouding vindt ingevolge artikel 124, derde lid, plaats in een aanhangsel bij de arbeidsovereenkomst.
- Daarenboven zijn uiteenlopende sociale verzekerings- en verdragsbepalingen van invloed op de arbeidsvoorwaarden van lokale medewerkers in de desbetreffende landen.
- Veranderingen in Nederlands arbeidsrecht, of in de rechtspositie van ambtenaren (zoals als gevolg van de voorgenomen onderbrenging van het overheids personeel onder de werknemersverzekeringen), dan wel in lokaal recht en in verdragen kunnen, per land, gevolgen hebben voor de aldaar werkzame lokale medewerkers met de Nederlandse nationaliteit.
- Integrale overneming van de huidige AOB-bepalingen waarnaar in het

RDBZ wordt verwezen zou het RDBZ aanzienlijk in omvang doen toenemen en aan evenwichtigheid doen inboeten.

– Thans wordt gewerkt aan een samenhangende codificatie van de rechtspositie van lokale medewerkers; indien deze codificatie slechts bereikt kan worden door een inhoudelijke aanpassing van die rechtspositie, zal die aanpassing overwogen worden. Naar verwachting zal een en ander over enkele jaren zijn beslag krijgen in de vorm van een raamregeling, inhoudende enerzijds een aantal algemeen geldende bepalingen, anderzijds richtlijnen en randvoorwaarden aan de hand waarvan per land nadere uitwerking plaats vindt.

Gelet op het vorenstaande wordt de Minister van Buitenlandse Zaken in een nieuw artikel 131 RDBZ opgedragen, bij ministeriële regeling de rechtspositie van lokaal personeel nader vast te stellen. Conform het uitgangspunt, zal de intrekking van het AOB op zich geen aanleiding zijn tot inhoudelijke wijziging van de arbeidsvoorwaarden van lokaal personeel.

Zodra genoemde codificatie zal zijn afgerond, zal de redactie van hoofdstuk XVIII wederom in beschouwing worden genomen. Dit betekent dat de huidige redactie het karakter van een interimvoorziening heeft.

II. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel I

1. Betreffende de voormalige werknemers op arbeidsovereenkomst in Nederland

Onderdelen A, B, C, eerste, tweede en vierde lid, L, eerste lid, en P

Vanaf 1 januari 1995 komt de categorie werknemers die hier te lande op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht te werk worden gesteld niet meer voor. Vóór die datum zullen de betrokken werknemers een aanstelling krijgen als niet-overplaatsbaar ambtenaar van de DBZ; ingevolge artikel 110 van het RDBZ is op hen nagenoeg het gehele ARAR van overeenkomstige toepassing.

In de onderdelen A, eerste lid, B en C, vierde lid, wordt het begrip «werknemer» beperkt tot degenen die door of namens de Minister van Buitenlandse Zaken op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht in dienst zijn genomen; de in de oorspronkelijke teksten voorkomende mogelijkheid van een arbeidsovereenkomst welke met machtiging van de Minister van Buitenlandse Zaken tot stand is gekomen, is geschrapt, aangezien deze toevoeging tot onduidelijkheden leidde en bovendien overbodig is.

Onderdeel C handhaaft, zij het in iets andere bewoordingen, de oorspronkelijke in artikel 8, eerste lid, onder c voorkomende zinsnede «dan wel degenen die op de voet van een andersoortige overeenkomst door Onze Minister tijdelijk bij het departement zijn tewerkgesteld». De hier bedoelden betreffen ondermeer interimmanagers, gedetacheerden van andere ministeries en uitzendkrachten. Ten overvloede wordt opgemerkt dat het begrip «departement» is omschreven in artikel 7, eerste lid.

2. Betreffende de tijdelijke ambtenaren van de DBZ

Onderdelen C, eerste en derde lid, D, E, F, eerste lid, G, H, I, Q, R, S, T, AA en BB, eerste lid

Zoals onder I, Algemene toelichting, is toegelicht, is gekozen voor een nieuwe categorie ambtenaren van de DBZ, te weten de tijdelijke ambtenaren van de DBZ. Deze categorie treedt in de plaats van degenen die voorheen als werknemer op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht in dienst werden genomen om na uitzending tijdelijk werkzaam te zijn bij een bepaalde vertegenwoordiging in het buitenland.

Onderdeel G

Onderdeel G biedt de formele grondslag voor de nieuwe categorie van tijdelijke ambtenaren van de DBZ; in onderdeel I wordt hun rechtspositie nader bepaald. Met het oog hierop wordt in artikel 16, eerste lid, bepaald dat alle onderdelen van het RDBZ die voor zowel de overplaatsbare als de niet-overplaatsbare ambtenaren van de DBZ gelden, ook van toepassing zijn op de tijdelijke ambtenaren van de DBZ. Daardoor wordt ondermeer bereikt, dat hetgeen in het RDBZ geregeld is ten aanzien van titelverlening, georganiseerd overleg en medezeggenschap, en bezwaarprocedures, ook voor de tijdelijke ambtenaren van de DBZ geldt.

Niettemin onderscheiden tijdelijke ambtenaren van de DBZ zich van de beide overige categorieën ambtenaren van de DBZ. De tijdelijke ambtenaren onderscheiden zich van de niet-overplaatsbare ambtenaren, omdat zij in tegenstelling tot laatstgenoemden niet worden aangesteld voor het vervullen van een functie op het departement in Nederland, maar op een vertegenwoordiging van het Koninkrijk in het buitenland. Dit laatste hebben de tijdelijke ambtenaren gemeen met de overplaatsbare ambtenaren. Naast deze overeenkomst (die het mogelijk maakt dat veel bepalingen welke voor overplaatsbare ambtenaren gelden, van overeenkomstige toepassing kunnen worden verklaard op de tijdelijke ambtenaren) zijn er evenwel kenmerkende verschillen; de belangrijkste zijn:

- overplaatsbare ambtenaren worden voor een loopbaan geworven; tijdelijke ambtenaren voor een bepaalde periode, en wel voor een bepaalde functie;
- overplaatsbare ambtenaren moeten medisch geschikt zijn voor functievervulling waar ook ter wereld; de tijdelijke ambtenaar moet medisch geschikt zijn voor zijn functie;
- voor de overplaatsbare ambtenaren geldt een stelsel van periodieke functiewisseling, hetgeen nadrukkelijk niet voor de tijdelijke ambtenaar van de DBZ geldt.

Teneinde tot uitdrukking te brengen dat de tijdelijke ambtenaren van de DBZ zich als categorie onderscheiden van de overplaatsbare en de niet-overplaatsbare ambtenaren van de DBZ, is hun rechtspositie in een afzonderlijk hoofdstuk ondergebracht. (Hoofdstuk XVII A, artikel 113a).

De hierboven genoemde overeenkomst tussen de tijdelijke ambtenaren en de overplaatsbare ambtenaren maakt het evenwel mogelijk, in veel gevallen de op overplaatsbare ambtenaren betrekking hebbende bepalingen, met name die welke betrekking hebben op de uitzending naar en het verblijf in het buitenland, van overeenkomstige toepassing te verklaren voor de tijdelijke ambtenaren van de DBZ; daarmee wordt de duidelijkheid gediend, en wordt overbodige regelgeving voorkomen. Slechts waar de verschillen tussen beide categorieën dit noodzakelijk maken, is in artikel 113a tot een afwijkende regeling overgegaan. Zo gelden voor de tijdelijke ambtenaren van de DBZ niet de voor overplaatsbare ambtenaren geldende vereisten met betrekking tot bijvoorbeeld het toelatingsonderzoek, de leeftijdseis, de eerste opleiding en het examen, medische geschiktheid voor functievervulling waar ook ter

wereld, en periodieke functiewisseling, alsmede het op de situatie van overplaatsbare ambtenaren toegespitste bevorderingsbeleid.

3. Betreffende de plaatselijk bij een vertegenwoordiging van het Koninkrijk in het buitenland indienstgenomen werknemers op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht

De intrekking van het AOB heeft, zoals toegelicht in de Algemene toelichting, grote gevolgen voor met name hoofdstuk XVIII van het RDBZ. Niettemin is er voor gekozen, de indeling van dat hoofdstuk zoveel mogelijk ongewijzigd te laten. Enerzijds wordt hierdoor benadrukt dat de intrekking van het AOB op zich geen reden is om tot materiële wijziging van de rechtspositie van plaatselijke werknemers over te gaan; anderzijds wordt hierdoor tot uitdrukking gebracht dat de thans aangebrachte wijziging is bedoeld als een interimvoorziening, zoals toegelicht in de Algemene toelichting, en ook uit Artikel II, eerste lid, en de daarbij behorende toelichting, blijkt.

Onderdelen F, tweede lid, J, K, L, tweede lid, O, V, W, X en Y

Zoals eerder vermeld vervalt, vanwege de intrekking van het AOB, de mogelijkheid om op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht werknemers in dienst te nemen voor werkzaamheden hier te lande of, na uitzending uit Nederland, voor werkzaamheden bij een vertegenwoordiging van het Koninkrijk in het buitenland. Er blijft echter een categorie medewerkers bestaan die op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht in dienst van het Ministerie van Buitenlandse Zaken zal zijn, namelijk de plaatselijk bij een bepaalde vertegenwoordiging van het Koninkrijk in het buitenland indienstgenomen werknemers voor werkzaamheden bij die vertegenwoordiging, ook wel aangeduid als lokale medewerkers.

Hoofdstuk XVIII betreft thans uitsluitend deze categorie; de redactie van enkele bepalingen is daarmee in overeenstemming gebracht.

Onderdelen C, vijfde en zesde lid, L, derde lid, M en BB, tweede tot en met vierde lid

In de praktijk komt het voor, dat op een bepaalde vertegenwoordiging van het Koninkrijk in het buitenland een werknemer op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht in dienst wordt genomen ter ondersteuning van een door een ander departement bij die vertegenwoordiging gedetacheerde ambtenaar, bedoeld in artikel 8, derde lid, onder a. In een aantal gevallen geschiedt die indienstneming door het hoofd van de desbetreffende vertegenwoordiging, na machtiging van de betrokken minister, welke machtiging in overeenstemming met de Minister van Buitenlandse Zaken is tot stand gekomen. Het is wenselijk, deze praktijk thans expliciet in het RDBZ te regelen, opdat een formele grondslag wordt geboden voor de indienstneming van plaatselijke werknemers door het hoofd van een ander ministerie; indien dat niet zou zijn geschied, zou er door de intrekking van het AOB geen formele grondslag meer zijn.

Onderdeel N

Uit oogpunt van systematiek is het wenselijk, alle op de eed of belofte betrekking hebbende bepalingen, voor zover van belang voor de plaatselijk bij een vertegenwoordiging van het Koninkrijk in het buitenland in dienst genomen werknemers, in één artikel onder te brengen. Om deze redenen is het oorspronkelijke artikel 131 thans ondergebracht in artikel 117, derde lid.

Gezien het gestelde in artikel 114, vierde lid, is ook artikel 117 van toepassing op werknemers die door een andere minister in dienst zijn

genomen; de tekst van de eed/belofte (artikel 117, eerste lid), is daarmee in overeenstemming gebracht.

Onderdeel U

Nu het niet meer mogelijk is, bepalingen van het AOB van overeenkomstige toepassing te verklaren op plaatselijk bij een vertegenwoordiging van het Koninkrijk in het buitenland op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht in dienst genomen werknemers, dient artikel 124 te worden gewijzigd. Zoals bij de Algemene toelichting is uiteengezet, zal de rechtspositie van deze werknemers om praktische redenen nader worden geregeld in een ministeriële regeling. Daartoe is in artikel 131 een delegatiebepaling opgenomen, zoals toegelicht bij onderdeel Z. In verband hiermee kan thans in artikel 124, eerste lid, onder b, worden verwezen naar dit nieuwe artikel 131.

Voorzover in de desbetreffende AOB-bepalingen artikelen, of onderdelen daarvan, van het Burgerlijk Wetboek van toepassing zijn verklaard, is dat thans geschied in het nieuwe onderdeel a van artikel 124, eerste lid.

In onderdeel U, zesde lid, wordt bepaald dat de oorspronkelijke opsomming in artikel 124, eerste lid, onder b, wordt uitgebreid met de verwijzing naar onderdelen van artikel 26 van het RDBZ. Deze verwijzing is noodzakelijk geworden nu door de intrekking van het AOB niet meer verwezen kan worden naar artikel 7 van het AOB.

Onderdeel Z

In de Algemene toelichting is aangegeven dat een voorziening moet worden getroffen om in de door de intrekking van het AOB ontstane leemte te voorzien. Daarbij werd aangegeven, dat de uitwerking van de rechtspositie zal plaatsvinden in een ministeriële regeling.

Het nieuwe artikel 131 draagt de Minister van Buitenlandse Zaken op, bedoelde nadere regelen te treffen. Het is wenselijk, daarbij tevens te bepalen aan welke vereisten deze nadere regelen ten minste dienen te voldoen. Daarom is in het derde lid bepaald welke onderwerpen in ieder geval dienen te worden geregeld; deze onderwerpen komen overeen met die welke thans in het AOB zijn behandeld en waarnaar in het RDBZ werd verwezen.

Artikel II, eerste lid

De intrekking van het AOB is op zich geen reden tot wijziging in materiële zin van de rechtspositie van plaatselijk in het buitenland op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht indienstgenomen werknemers. Daarom is in deze overgangsbepaling bepaald dat de in het nieuwe artikel 131 bedoelde nadere regeling in materiële zin gelijk is aan de desbetreffende bepalingen van het AOB. Zoals in de Algemene toelichting is aangegeven, wordt thans in het kader van een omvangrijk project gewerkt aan het totstandbrengen van een samenhangende codificatie van de rechtspositie van lokale medewerkers. Het doel daarvan is, een overzichtelijker arbeidsvoorwaarden- en rechtspositieregeling voor onderhavige categorie werknemers tot stand te brengen. In verband hiermee heeft de nadere regeling welke op basis van de in dit artikel neergelegde overgangsregeling tot stand is gekomen een tijdelijk karakter. Evenwel zal ook een in de toekomst aan te brengen wijziging van de nadere regeling moeten voldoen aan artikel 131.

Artikel III

Het is wenselijk, de datum van inwerkingtreding van de onderdelen van dit besluit welke betrekking hebben op de nieuwe categorie van tijdelijke

ambtenaren van de DBZ, te bepalen op enkele maanden vóór de datum van intrekking van het AOB; daardoor wordt de gelegenheid geboden, de desbetreffende krachtens het oorspronkelijke artikel 120 van het RDBZ gesloten arbeidsovereenkomsten tijdig om te zetten in een aanstelling als ambtenaar van de DBZ. Deze terugwerkende kracht heeft voor de betrokken werknemers geen belastend effect.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
H. A. F. M. O. van Mierlo